

Plan de Sostibilidade Turística en Destino (PSTD)
XEOPARQUE CABO ORTEGAL

**Estudo do territorio para a
Implantación de indicadores ETIS
(*European Tourism System*) e do
modelo de xestión “Destino
turístico sostible”**

RESUMO EXECUTIVO

1

Contextualización: O PSTD Xeoparque Cabo Ortegal

Imaxen cortesía do Xeoparque Cabo Ortegal

PLAN DE SOSTIBILIDADE TURÍSTICA EN DESTINO

O **Plan de Sostibilidade Turística en Destino (PSTD) do Xeoparque Cabo Ortegal** é unha iniciativa promovida pola **Diputación Provincial de A Coruña** en convenio ca Axencia de Turismo de Galicia, no marco do Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia (PRTR), financiado con **Fondos NextGeneration-EU**.

Imaxe cortesia do Xeoparque Cabo Ortegal

- En total, o PSTD consta de **26 actuacións** estruturadas arredor de **4 eixes prioritarios**: transición verde e sostible, eficiencia enerxética, transición dixital e mellora da competitividade turística.
- Está dirixido ao deseño e posta en marcha dun produto turístico especializado, enmarcado no recentemente nomeado Xeoparque mundial da UNESCO Cabo Ortegal, apostando polo **xeoturismo** como eixo condutor sobre o que desenvolver unha **estratexia de dinamización e desenvolvemento sostible** do territorio.
- **Concellos**: Cariño, Cedeira, Cerdido, Moeche, Ortigueira, San Sadurniño e Valdoviño.

2

**Marco xeral do
Estudio do territorio**

OBJECTIVO

Xeral

Como unha das 26 actuacións que conforman o PSTD, este Estudo do territorio persegue fomentar a **sostibilidade** como un **principio transversal da actividade turística** no Xeoparque Cabo Ortegal, deseñando e aplicando **instrumentos** que axuden á **planificación e xestión** dun modelo turístico sostible en dito espazo.

Estudo do territorio para
a Implantación de
indicadores ETIS (*European
Tourism System*) e do modelo
de xestión “Destino turístico
sostible”

Imaxen cortesía do Xeoparque Cabo Ortegal

OBXECTIVOS Específicos

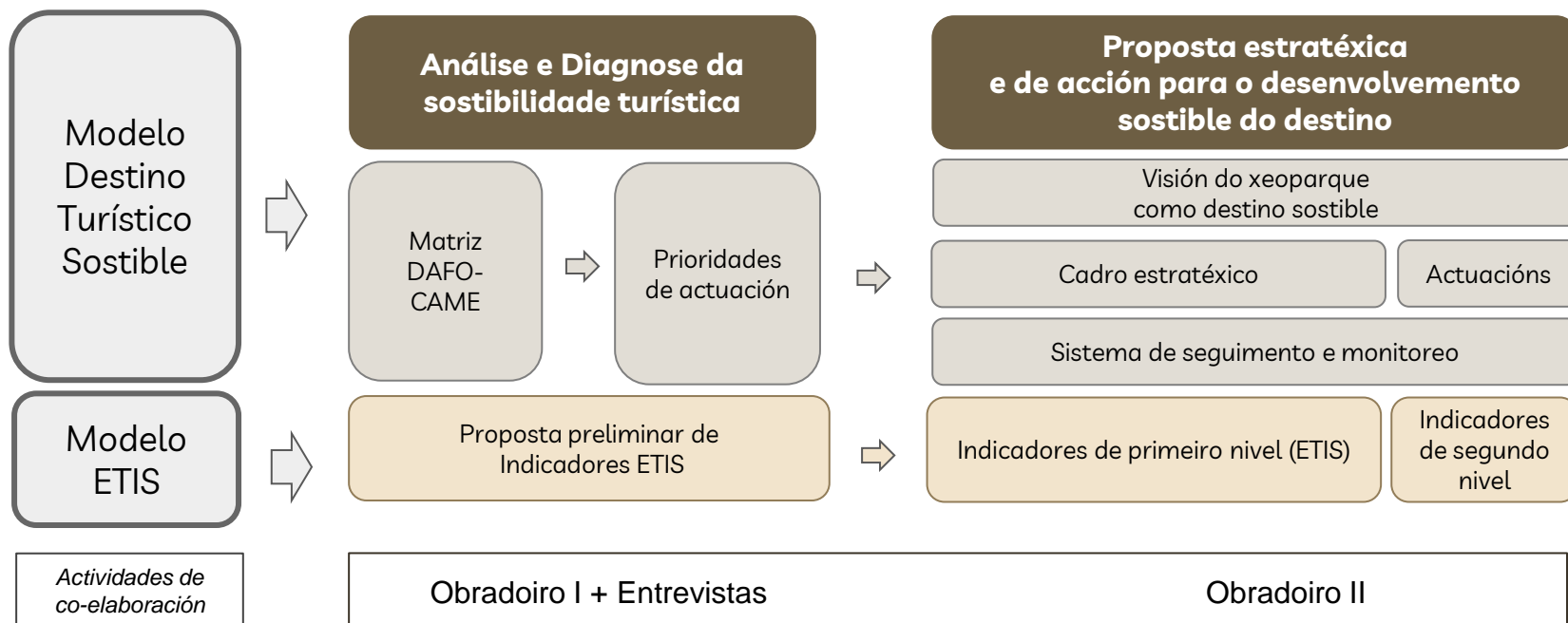
- Elaborar unha **estratexia e plan de acción** para o desenvolvemento sostible do destino.
- Diseñar un **cadro de indicadores** de seguimento da sostibilidade turística.
- Desenvolver un **Manual de boas prácticas sostibles en Xeoparques**.
- Realizar un **benchmarking de certificacións** de sostibilidade turística.
- Crear un procedemento de participación dun **“Foro de Sostibilidade Turística”**.

Estudo do territorio para
a Implantación de
**indicadores ETIS (European
Tourism System)** e do modelo
de xestión **“Destino turístico
sostible”**

Imaxen cortesía do Xeoparque Cabo Ortegal

PROCESO DE TRABAJO

CREOUSE UN **GRUPO DE TRABAJO** PARA A **SOSTIBILIDADE TURÍSTICA DO** **XEOPARQUE CABO ORTEGAL** QUE PARTICIPOU NA ELABORACIÓN DA **DIAGNOSE, ESTRATEXIA E PLAN DE** **ACCIÓN** A TRAVÉS DE **DOUS OBRADOIROS**

- Espazo de diálogo e intercambio de ideas para a elaboración da **diagnose, estratexia y plan de acción** que promova o turismo sostible no Xeoparque.
- Constituído por entidades ou colectivos comprometidos ca planificación e xestión do Xeoparque desde o ámbito **sociocultural, ambiental, económico e de xestión**.
- Semilla do **Foro de Sostibilidade Turística**.

3

Principais resultados

RESULTADOS

1. **Estratexia e plan de acción** para o desenvolvemento turístico sostible.
2. **Cadro de indicadores de seguimento** da sostibilidade turística.
3. **Manual de boas prácticas sostibles en xeoparques.**
4. **Benchmarking de certificacións** de sostibilidade turística.
5. Procedemento para a creación dun **“Foro de Sostibilidade Turística”**.

Estudo do territorio para a Implantación de indicadores ETIS (*European Tourism System*) e do modelo de xestión “Destino turístico sostible”

Imaxen cortesía do Xeoparque Cabo Ortegal

EIXO	Obxectivo estratéxico	Liña de actuación	Actuación
EIXO 1 Infraestruturas	OE.1.2 Mellorar a infraestrutura turística do Xeoparque baixo criterios de SOSTIBILIDADE e deseño inclusivo	LA.1.2.1 Infraestrutura de información e atención ao visitante	A1. Habilitación dunha rede de puntos de información e atención ó visitante
		LA.1.2.2 Infraestrutura para a interpretación do patrimonio	A2. Creación dunha Rede de centros de interpretación do Xeoparque Cabo Ortegal.
		LA.1.2.3 Infraestrutura básica para a visita de atractivos patrimoniais	A3. Plan integral de sinalización e acondicionamento de atractivos turísticos
EIXO 2 Desenvolvemento local e sostible	OE.2.1 Adecuar empresas e o capital humano aos estándares de sostibilidade e competitividade do turismo	LA.2.1.1 Formación para a prestación de servizos e/ou a xestión de negocios turísticos	A4. Melloras na cualificación profesional do sector turístico: formación especializada.
		LA.2.1.2 Estándares de calidade para a sostibilidade de empresas turísticas	A5. Plan de mellora e acreditación de pequenas empresas turísticas
	OE.2.2 Poñer en marcha novos negocios turísticos	LA.2.2.1 Asesoramento para o emprendemento	A6. Programa de asesoramento para o emprendemento en negocios turísticos
	OE.2.3 Mellorar a xestión ambiental dos municipios	LA.2.3.1 Infraestrutura para a sostibilidade turística	A7. Mellora da eficiencia enerxética dos concellos do Xeoparque Cabo Ortegal.
			A8. Ampliar o servizo de transporte público en tempada alta
			A9. Infraestrutura de reciclaxe en rutas e áreas de interese
	OE.2.4 Reducir o impacto ambiental negativo da actividade turística sobre o territorio	LA.2.4.1 Definición de límites de expansión de actividades turísticas	A10. Cálculo de capacidade de carga / Indicadores de límites de cambio aceptable en puntos sensibles
LA.2.4.2 Medidas de mitigación, reparación e compensación		A11. Colaboracións con ONG Ambientalistas	

Cadro estratéxico e de acción para o desenvolvemento turístico sostible do Xeoparque Cabo Ortegal no horizonte 2024-2033

* En gris, as actuacións que serán executadas pola PSTD no curto prazo.

EIXO	Obxectivo estratéxico	Liña de actuación	Actuación
EIXO 3 Xestión sostible do destino "Xeoparque Cabo Ortegal"	OE.3.1 Mellorar a capacidade técnica e coordinación público-privada	LA.3.1.1 Estrutura de xestión de destino	A12. Dotación de equipo técnico da Asociación para a xestión do Xeoparque A13. Implantación de indicadores ETIS (European Tourism indicator system) e modelo de xestión DTS. A14. Organización de fam trips a outros Xeoparques certificados.
	OE.3.2 Desenvolve-lo corpo normativo da actividade turística	LA.3.2.1 Regulación	A15. Regulación de ocupación de espazos públicos de alto valor patrimonial
EIXO 4 Desenvolvemento e promoción de produto turístico	OE.4.1 Diversificar a oferta de produtos turísticos arredor do xeoturismo	LA.4.1.1 Planificación de novos produtos	A16. Deseño e creación de programas de actividades de xeoturismo (xeorutas, visitas e outras actividades). A17. Adecuación e mellora da rede de rutas de sendeirismo e BTT do territorio. A18. Deseño, creación e promoción de produtos e experiencias turísticas.
	OE.4.2 Mellorar o posicionamento de Cabo Ortegal como destino	LA.4.2.1 Planificación de accións de promoción e comercialización con foco en turismo de proximidade	A19. Gabinete de comunicación e marketing online. A20. Creación dunha central de reservas para servizos do Xeoparque Cabo Ortegal. A21. Ampliación de funcionalidades e contidos da páxina web. A22. Creación dunha App para a xestión e promoción do Camiño a Santo André de Teixido.

Cadro estratéxico e de acción para o desenvolvemento turístico sostible do Xeoparque Cabo Ortegal no horizonte 2024-2033

* En gris, as actuacións que serán executadas pola PSTD no curto prazo.

EIXO	Obxectivo estratéxico	Liña de actuación	Actuación
EIXO 4 Desenvolvemento e promoción de produto turístico	OE.4.2 Mellorar o posicionamento de Cabo Ortegal como destino	LA.4.2.1 Planificación de accións de promoción e comercialización con foco en turismo de proximidade	<p>A23. Formación e asesoramento para a mellora do posicionamento do destino en Google Travel Journey.</p> <p>A24. Plan de marketing e estratexia de medios, online e offline.</p> <p>A25. Dinamización e promoción do Camiño de peregrinación a Santo André de Teixido.</p> <p>A26. Plan de difusión e uso da marca e identidade corporativa do Xeoparque Cabo Ortegal.</p> <p>A27. Creación dun banco de imaxes e material audiovisual de promoción.</p> <p>A28. Accións e material de promoción e publicidade para a mellora do posicionamento do produto.</p> <p>A29. Presenza en feiras, xornadas e eventos.</p> <p>A30. Deseño e elaboración de publicacións e material de difusión.</p>
EIXO 5 Investigación, divulgación e conservación do patrimonio	OE.5.1 Xerar coñecemento e sensibilizar á poboación sobre a riqueza patrimonial	5.1.1 Investigación e divulgación dos valores patrimoniais	A31. Deseño e creación de programas educativos e de fomento da investigación.
	OE.5.2 Evitar a perda de recursos patrimoniais	5.2.1 Protección do patrimonio	<p>A32. Creación de áreas de protección estrita</p> <p>A33. Programas de voluntariado</p> <p>A34. Estudo anual do estado de conservación do patrimonio xeolóxico</p> <p>A35. Establecemento de protocolos de visita e normas de conduta para os visitantes</p> <p>A36. Colaboración con comunidades locais para involucralas na protección activa do patrimonio e promover prácticas sostibles.</p>

Cadro estratéxico e de acción para o desenvolvemento turístico sostible do Xeoparque Cabo Ortegal no horizonte 2024-2033

* En gris, as actuacións que serán executadas pola PSTD no curto prazo.

Cadro de indicadores ETIS

- Adaptado seguindo o **Sistema Europeo de Indicadores Turísticos** (ETIS) posto en marcha pola CE.
- Asociado á **Estratexia para o desenvolvemento turístico sostible** do destino.
- Propón unha **Estructura de xestión** e un **proceso para a súa implantación** no Xeoparque.
- Son **24 indicadores** arredor da xestión do Xeoparque, sostibilidade económica, sociocultural e ambiental.

Exemplo dalgúns indicadores:

% de empregos
estacionais no sector

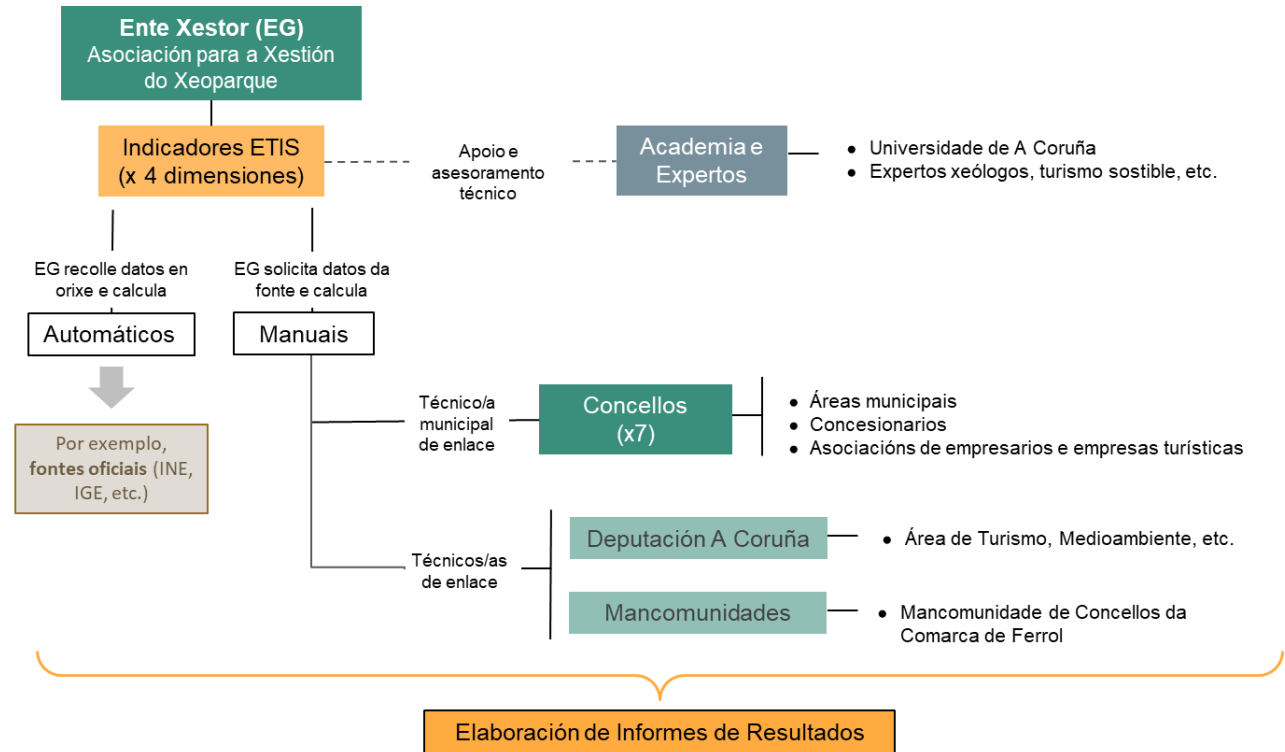
% de empresas turística
que separa residuos

Nº de turistas por cada
100 habitantes

Gasto diario por turista

Cadro de indicadores ETIS: Esquema de funcionamento do sistema de monitoreo e seguimento dos indicadores

Manual de boas prácticas sostibles en xeoparques

Nos seguintes ámbitos:

- Voluntariado e conservación do patrimonio xeolóxico
- Sensibilización da poboación local sobre o valor do patrimonio xeolóxico
- Fomento de prácticas sostibles en empresas turísticas
- Marketing en rede de empresas turísticas do Xeoparque
- Coidado da paisaxe
- Marca do Xeoparque para produtos locais
- Código de conducta para visitantes

Benchmarking de certificacións de sostibilidade turística

**Carta Europea de Turismo Sostible en Espazos
Naturais Protexidos da Federación EUROPARC**

GSTC do Consello Global de Turismo Sostible

**S Sostenibilidade turística do Instituto para a Calidade
Turística Española**

**Galicia Destino Sostible do Clúster de Turismo de
Galicia**